

Harju maakond Saue valla Ääsmäe turbatootmisala kuivendusvete ärajuhtimisega kaasneva keskkonnamõju hindamise (KMH) programmi avaliku arutelu protokoll

Saue vald

14.03.2013

Toimumise koht: Ääsmäe Põhikool

Koosoleku algus: kell 18.15

Koosoleku lõpp: kell 19.00

Osavõtjaid registreerus: 6

Päevakava: Ääsmäe turbatootmisala kuivendusvete ärajuhtimisega kaasneva keskkonnamõju hindamise (KMH) programmi avalik arutelu.

Sander Kahk (OÜ Inseneribüroo STEIGER): Annab ülevaate keskkonnamõju hindamise programmist, selgitades keskkonnamõju hindamise eesmärki ja aruandes käsitletavaid teemasid, meetodikat ja ajakava.

Sander Kahk: Selgitab, et maavara kaevandamise loas on mäeeraldise pindalaks 153,30 ha ja kaevandamise maht 5 kuni 30 tuh t/a.

Hans Niinepuu (kohalik elanik): Küsib, et kas see 30 tuh t/a tähendab kogu kaevandamise mahtu?

Sander Kahk: Vastab, et see tähendab, et minimaalselt kaevandatakse 5 tuh t/a ja maksimaalselt 30 tuh t/a.

Heiki Brük (kohalik elanik): Küsib, et kas see on kuiva või looduslikus olekus turba mass?

Sander Kahk: Vastab, et kaevandamise mahu arvutamisel arvestatakse turvast, mis on 40 %-lise niiskuse sisaldusega.

Heiki Brük: Küsib, et kui palju eelmisel aastal üldse turvast kaevandati?

Sander Kahk: Vastab, et eelmine aasta oli vihmane ja seetõttu arvatavasti suudeti turvast toota vähe ning aruandes toome välja täpsemad arvud.

Ahto Oja (OÜ Mõnus Minek): Küsib, et kas see kollane joon kaardil tähendab teenindusmaad?

Sander Kahk: Vastab, jaatavalt, et kollase joonega on kujutatud teenindusmaa piirjoon.

Ahto Oja: Küsib, et mis aastani kaevandamise luba kehtib?

Sander Kahk: Vastab, et maavara kaevandamise luba kehtib kuni 2019. aastani.

Hans Niinepuu: Küsib, et kui nad kogu varu ei suuda ammendada, kas siis taotletakse uut luba?

Sander Kahk: Arvab, et tõenäoliselt mitte, kuna maavara kaevandamise loa kehtivusaja määramisel arvestatakse lisaks kaevandamise mahule. Lisab, et arendaja huvi on varu õigeks ajaks ammendada, kuna uue loa taotlemise protsess on aeganõudev ja kulukas.

Hans Niinepuu: Küsib, et kus kohas täpsemalt Maidlas nahkhiired asuvad?

Sander Kahk: Selgitab, et kuna tegemist on II kaitsekategooria liigiga, siis ei tohi tema täpset asukohta kaardil näidata.

Heiki Brük: Tunneb huvi, et kui seadusega ei ole lubatud küll kaitsealuste loomade asukohta kaardil näidata, aga kas oleks võimalik vähemalt näidata seal esinevate liikide pilte?

Sander Kahk: Tõdeb, et see on hea mõte ja lubab, et aruande avaliku arutelu esitlusse lisame ka lähiümbruses paiknevate liikide pildid.

Heiki Brük: Küsib, et mida tehakse ülejääva materjaliga?

Sander Kahk: Küsib täpsustavalt, et kas Te mõtlete sugekihti, mis asub turba lasundi peal ja, mis eemaldatakse alalt enne turba kaevandamist?

Heiki Brük: Vastab, jah.

Sander Kahk: Selgitab, et sugekiht ladustatakse tavaliselt hunnikutena ja seal olev materjal kasutatakse hilisema korrastamise käigus ära. Kuid see on tootmisala alustamisel NSVL ajal juba ära kasutatud.

Heiki Brük: Küsib, et kuidas on turbatootmisega seotud pikaajaline tegevus mõjutanud Maidla jõge?

Sander Kahk: Vastab, et ära juhitava vee mõju Maidla jõele käsitleme aruandes.

Heiki Brük: Küsib, et kuidas ära juhivat vett üldse puhastatakse?

Sander Kahk: Vastab, et ära juhitava vee puhastamiseks on alale rajatud settetiigid, mis vähendavad heljumi ehk turba osakeste sisaldust ära juhitavas vees. Selgitades, et üldine praktika näitab, et kui ära juhitava vee kvaliteedi näitajad on paremad võrreldes jõe veega, siis võib ära juhitava vesi omada isegi mõningast puhastavat toimet. Lisab, et heljumi sisaldust ära juhitavas vees reguleeritakse seadusega ja vee erikasutusloaga.

Ahto Oja: Küsib, et kas Teil on kaarti, kust kohast täpselt tootmisalalt vett ära juhatakse?

Sander Kahk: Tõdeb, et kaardi peale ei ole hetkel äravoole märgitud ja seetõttu näitab käega äravoolude täpseid asukohti.

Heiki Brük: Küsib, et kuna põllumajandusega seotud kraavid rajati?

Sander Kahk: Vastab, et üldjuhul on koos turbatootmisala kraavidega rajatud ümbruskonda ka põllumajandusega seotud kraavid, kuid täpselt ei oska hetkel öelda. Informatsiooni olemasolu korral kirjeldatakse kraavide päritolu aruandes.

Hans Niinepuu: Lisab, et jõe kohta ta ei tea, aga need tagumised kraavid on väga sügavad, isegi kuni kolm meetrit. Ja ühel aastal, kui oli olnud põuane suvi, oli kraav olnud peaaegu täitsa tühi ja kraavi põhjas kasvasid taimed.

Sander Kahk: Selgitab, et turbal on omadus vett enda sisse imada ning seetõttu näebki turba tehnoloogia ette, et turba kaevandamiseks tuleb rajada küllaltki tihe kraavide võrgustik, iga 21 m tagant. Lisaks selgitab Sander, et millistele aladele ja mis tingimustel üldse turvas tekib.

Ahto Oja: Küsib, et nagu ma aru saan, siis on arendajal kohustus omada kaevandamise- ja vee erikasutusluba, aga kas arendajal on kohustusi ka taastamise osas?

Sander Kahk: Vastab jaatavalt ja selgitab, et arendaja saab kaevandatud ala alles siis üle anda, kui see on korrastatud vastavalt ettenähtud tingimustele. See tähendab, et arendajal tuleb taotleda keskkonnametilt korrastamistingimused. Samuti annavad spetsialistid korrastamise suuna valikuks aruandes soovitusi. Seejuures jälgitakse maapinna kõrgusi, vee režiimi jt tegureid. Näiteks varasemate kogemuste põhjal, et ole soode metsastamine olnud edukas, kuna puude kasvamise jaoks on toitained rabas liiga vähe.

Hans Niinepuu: Küsib, et kas ala saab taastada uuesti märgalaks?

Sander Kahk: Vastab, et kuna tootmisala künka otsas, siis on oht, et peale kaevandamist ei hakka vesi voolama täpselt nii nagu enne kaevandamist. Lisab, et see oleneb nii maapinna kõrgustest kui ka suuresti geoloogilistest ja hüdrogeoloogilistest tingimustest, seetõttu kirjeldatakse ja analüüsitakse seda täpsemalt aruandes.

Ahto Oja: Küsib, et kas pärast turba kaevandamist kraavid sulgetakse?

Sander Kahk: Selgitab, et see sõltub loomulikult korrastamissuunast. Lisades, et kraavidele on võimalik ehitada ka regulaator, millega on võimalik veetaset reguleerida.

Heiki Brük: Küsib, et kas Eestis on ka varasemalt turbatootmisalasid korrastatud?

Sander Kahk: Selgitab, et Eestis on turbatootmisalasid korrastatud üpris vähe. Näiteks Rae turbatootmisala on osaliselt korrastatud, kuhu on rajatud eri korrastamissuundade katselapid, samuti on korrastatud ka Niibi turbatootmisala. On veel teisi tootmisalasid, kuid peamine turbatootmisalade korrastamise kogemus on pärit Soomest.

Hans Niinepuu: Teatab, et algus aastatel oli probleeme, et inimestel jäid kaevud tühjaks, kuid see oli ammu ja tänaseks päevaks on rajatud juba sügavamad kaevud.

Sander Kahk: Lisab, et ilmselt oli tegemist salvkaevudega.

Ahto Oja: Küsib, et kas aruandes käsitletakse väljaveoteel tekkivat tolmu? Teatades, et inimesed mingil ajal kurtsid, et tolmu tuleb väljaveoteedel liiga palju ja seetõttu tuli arendajal autode koormad katta.

Hans Niinepuu: Küsib, et kas kraavi eesmärk on viia veetaset alla poole?

Sander Kahk: Vastab, et kuna Ääsmäe turbatootmisalal on veetase juba piisavalt alla viidud, siis ei ole oodata, et kraave sügavamaks kaevatakse ja toimub vaid sette eemaldamine kraavidest.

Heiki Brük: Küsib, et kas arendajal on kohustus korrastada ka väljaveoteed?

Sander Kahk: Vastab, et see sõltub, mis arendaja ja kohaliku omavalitsusega vahelisest kokkuleppes.

Sander Kahk kuulutab koosoleku lõppenuks, kuna rohkem küsimusi ja ettepanekuid ei esitatud.

Kell 19.00 koosolek lõpetati.

Sander Kahk
Koosoleku juhataja

Raili Kukk
Protokollija